

PRACOVNÍ SKUPINA PODLE ČLÁNKU 29

WP 243

Pokyny k funkci pověřence pro ochranu osobních údajů

Schváleno dne 13. prosince 2016

Tato pracovní skupina byla zřízena podle článku 29 směrnice 95/46/ES. Jedná se o nezávislý evropský poradní orgán pro otázky ochrany údajů a soukromí. Její úkoly jsou popsány v článku 30 směrnice 95/46/ES a článku 15 směrnice 2002/58/ES.

Sekretariát poskytl ředitelství C Generálního ředitelství pro spravedlnost Evropské Komise, B-1049 Brusel, Belgie, kancelář č. MO59 02/27.

Internetové stránky: http://ec.europa.eu/justice/data-protection/index_cs.htm

Obsah

1 Úvod

2 Jmenování pověřence

- 1.1. Povinné jmenování
 - 2.1.1 *Veřejný orgán nebo veřejný subjekt*
 - 2.1.2 *Hlavní činnosti*
 - 2.1.3 *Rozsáhlé zpracování*
 - 2.1.4 *Pravidelné a systematické monitorování*
 - 2.1.5 *Zvláštní kategorie údajů a údaje týkající se rozsudků v trestních věcech a trestných činů*
- 2.2. Pověřenec pro ochranu osobních údajů u zpracovatele
- 2.3. Snadno dosažitelný z každého podniku
- 2.4. Odborné znalosti a schopnosti pověřence
- 2.5. Zveřejňování a sdělování kontaktních údajů pověřence

3 Postavení pověřence

- 3.1. Zapojení pověřence do veškerých záležitostí souvisejících s ochranou osobních údajů
- 3.2. Nezbytné zdroje
- 3.3. Pokyny a „jednání nezávislým způsobem“
- 3.4. Propuštění nebo sankce při plnění úkolů pověřence
- 3.5. Střet zájmů

4 Úkoly pověřence

- 4.1. Monitorování souladu s Obecným nařízením o ochraně osobních údajů
- 4.2. Role pověřence při posuzování vlivu na ochranu osobních údajů
- 4.3. Přístup založený na posouzení rizik
- 4.4. Role pověřence při vedení záznamů

1. Úvod

Obecné nařízení o ochraně osobních údajů (dále jen „Obecné nařízení“)¹, které nabude účinnosti 25. května 2018, poskytne modernizovaný, na zásadě odpovědnosti založený rámec pro dodržování souladu se zásadami ochrany osobních údajů v Evropě. Pověřenci pro ochranu osobních údajů (dále jen „pověřenci“) budou hrát v mnoha organizacích významnou roli, napomáhaje zajišťovat soulad s ustanoveními Obecného nařízení.

Někteří správci a zpracovatelé musí podle Obecného nařízení povinně jmenovat pověřence.² Je to případ všech orgánů veřejné moci a veřejných subjektů (bez ohledu na to, jaká data zpracovávají) a dalších organizací, které – jako hlavní činnost – systematicky a rozsáhle monitorují jednotlivce nebo rozsáhle zpracovávají zvláštní kategorie údajů.

I v případech, kdy Obecné nařízení konkrétně nevyžaduje jmenování pověřence, mohou organizace dospět k závěru, že dobrovolné ustavení pověřence může být užitečné. Pracovní skupina podle článku 29 (dále jen „WP29“) takové dobrovolné snahy podporuje.

Koncept pověřence není nový. Přestože směrnice 95/46/ES³ nepožadovala, aby organizace jmenovaly pověřence, rozvinula se během let tato praxe v několika členských státech.

Před přijetím Obecného nařízení argumentovala WP29, že pověřenec je úhelným kamenem zásady odpovědnosti a jeho jmenování může usnadnit dosažení právního souladu a být i konkurenční výhodou firmy.⁴ Vedle pomoci při dosahování právní shody uplatněním nástrojů pro zajištění odpovědnosti (pomoc při provádění nebo přímé provedení posouzení vlivu na ochranu osobních údajů a auditů), vystupují pověřenci jako prostředníci mezi zainteresovanými stranami (např. orgány dozoru, subjekty údajů a odděleními v rámci organizace).

Pověřenci nenesou osobní odpovědnost za nedodržování Obecného nařízení. Toto nařízení jasně stanoví, že jsou to správci nebo zpracovatelé, kteří musí zajistit a být schopni doložit, že zpracování je prováděno v souladu s jeho ustanoveními (článek 24, odst. 1). Právní soulad v oblasti ochrany dat je odpovědností správce nebo zpracovatele.

Správce a zpracovatel mají také klíčovou roli při vytváření podmínek pověřenci pro účinné plnění jeho úkolů. Jmenování je první krok, avšak pověřenec musí mít dostatečnou samostatnost a zdroje pro efektivní výkon funkce.

Obecné nařízení chápe pověřence jako klíčového hráče v novém systému správy dat a stanoví podmínky jeho jmenování, pracovní zařazení jakož i jeho úkoly. Cílem těchto pokynů je objasnit příslušná ustanovení Obecného nařízení a pomoci tak správcům a zpracovatelům vyrovnat se s právními předpisy a poskytnout také asistenci pověřencům při plnění jejich role. Pokyny také poskytují praktická doporučení, vycházejí ze zkušeností

¹ Nařízení (EU) 2016/679 Evropského parlamentu a Rady ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů), (Úř. věst. L 119, 4. 5. 2016).

² Jmenovat pověřence jsou povinni také příslušné orgány ve smyslu článku 32 Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/680 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů příslušnými orgány za účelem prevence, vyšetřování, odhalování či stíhání trestných činů nebo výkonu trestů, o volném pohybu těchto údajů a o zrušení rámcového rozhodnutí Rady 2008/977/SVV (Úř. věst. L 119, 4. 5. 2016, str. 89-131) a národní legislativy, která tuto směrnici implementuje. Tyto pokyny se sice zaměřují na pověřence podle Obecného nařízení, jsou však relevantní, vzhledem k obdobným ustanovením, i pro pověřence podle směrnice 2016/680.

³ Směrnice 95/46/ES Evropského parlamentu a Rady ze dne 24. října 1995 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů (Úř. věst. L 281, 23. 11. 1995, str. 31).

⁴ http://ec.europa.eu/justice/data-protection/article-29/documentation/other-document/files/2015/20150617_appendix_core_issues_plenary_en.pdf

některých členských států. WP29 bude sledovat naplňování těchto pokynů a může je v případě potřeby doplnit o další podrobnosti.

2. Jmenování pověřence

2.1. Povinné jmenování

Obecné nařízení v článku 37, odst. 1 požaduje jmenovat pověřence ve třech konkrétních případech:⁵

- a) pokud zpracování provádí orgán veřejné moci či veřejný subjekt⁶,
- b) pokud hlavní činnosti správce nebo zpracovatele spočívají v operacích zpracování, které vyžadují rozsáhlé pravidelné a systematické monitorování subjektů údajů, nebo
- c) pokud hlavní činnosti správce nebo zpracovatele spočívají v rozsáhlém zpracování zvláštních kategorií údajů⁷ nebo⁸ osobních údajů týkajících se rozsudků v trestních věcech a trestných činů⁹.

V dalším textu poskytuje WP29 rady ohledně kritérií a terminologie v článku 37, odst. 1.

Není-li jednoznačně zřejmé, že organizace nemusí jmenovat pověřence, doporučuje WP29 správcům a zpracovatelům, aby doložili provedení interní analýzy, zda je nebo není nutné pověřence ustavit, a byli schopni prokázat, že řádně zohlednili důležité faktory.¹⁰

Ustanoví-li organizace pověřence dobrovolně, podléhá jeho jmenování, postavení a úkoly článkům 37 až 39 stejně, jako kdyby jmenování bylo povinné.

Organizaci, která nechce dobrovolně jmenovat pověřence a nemá k tomu ani zákonnou povinnost, nebrání nic v najmutí zaměstnanců nebo externích konzultantů pro úkoly související s ochranou osobních údajů. V takovém případě je nutné zajistit, aby nedocházelo k nedorozumění ohledně jejich funkce, postavení a úkolů. Mělo by tedy být uvnitř společnosti i navenek vůči orgánům dozoru, subjektům údajů a široké veřejnosti jasně sděleno, že funkce takového pracovníka nebo konzultanta není možné ztotožnit s funkcí pověřence.¹¹

2.1.1 Veřejný orgán nebo veřejný subjekt

Obecné nařízení nevysvětluje, co znamená „*veřejný orgán nebo veřejný subjekt*“. WP29 se domnívá, že tento pojem by měl být určen národním právem. Veřejné orgány a subjekty představují národní, regionální a místní úřady, ale tento koncept podle platného národního práva typicky zahrnuje řadu dalších subjektů řídicích se veřejným právem.¹² V takových případech je jmenování pověřence povinné.

⁵ Podle článku 37, odst. 4 může Unie nebo členské státy zákonem vyžadovat jmenování pověřence i v jiných případech.

⁶ S výjimkou soudů jednajících v rámci svých soudních pravomocí.

⁷ Podle článku 9 sem patří osobní údaje odhalující rasový nebo etnický původ, politické názory, náboženské nebo filozofické přesvědčení či odborovou příslušnost a dále zpracování genetických a biometrických dat za účelem jednoznačné identifikace fyzické osoby, údaje týkající se zdraví nebo údaje o pohlavním životě nebo orientaci fyzické osoby.

⁸ V článku 37, odst. 1, písm. c je použita spojka „a“. Použití „nebo“ namísto „a“ je vysvětleno v kapitole 2.1.5 níže.

⁹ Článek 10.

¹⁰ Viz článek 24, odst. 1.

¹¹ Platí to i pro členy vedení organizace pověřených ochranou soukromí (Chief Privacy Officers) a ostatní odborníky na tuto oblast již dnes působících v některých firmách, kteří nemusí vždy splňovat kritéria Obecného nařízení, například pokud jde o dostupné zdroje nebo záruky nezávislosti, a nemohou z těchto důvodů být považováni za pověřence.

¹² Viz například definice pojmů „subjekt veřejného zájmu“ a „veřejnoprávní subjekt“ v článku 2, odst. 1 a 2 směrnice 2003/98/ES Evropského parlamentu a Rady ze dne 17. listopadu 2003 o opakovaném použití informací veřejného sektoru (Úř. věst. L 345, 31. 12. 1995, str. 90).

Úkol ve veřejném zájmu a výkon veřejné moci může být plněn¹³ nejenom veřejným orgánem nebo subjektem, ale také jinými fyzickými nebo právnickými osobami řídícími se veřejným nebo soukromým právem v oblastech specifikovaných národními předpisy členských států, jako je veřejná doprava, zásobování vodou a energiemi, silniční infrastruktura, veřejnoprávní vysílání, veřejné bydlení nebo disciplinární orgány pro vázané profese.

V těchto případech mohou být subjekty údajů v situaci velmi podobné té, kdy jejich data jsou zpracovávána veřejným orgánem nebo subjektem. Zvláště proto, že data mohou být zpracována pro podobné účely, přičemž jednotlivci často mají malý nebo nemají žádný vliv na to, zda a jak budou jejich data zpracována a mohou tedy požadovat dodatečnou ochranu, jakou může přinést jmenování pověřence.

Ačkoliv v těchto případech to není povinné, WP29 doporučuje, aby v rámci dobré praxe:

- soukromé organizace vykonávající veřejná zadání nebo funkci orgánu veřejné moci jmenovaly pověřence a aby
- se činnost tohoto pověřence vztahovala na veškeré operace zpracování včetně těch, které nesouvisí s plněním veřejného zadání nebo oficiálního úkolu (např. správa databáze zaměstnanců).

2.1.2 Hlavní činnosti

Článek 37, odst. 1, písm. b, c Obecného nařízení pojednává o „*hlavních činnostech správce nebo zpracovatele*“. Recitál 97 upřesňuje, že hlavní činnosti správce souvisejí „*s jeho základními činnostmi a nevztahují se na zpracování osobních údajů jakožto pomocnou činnost*“. „*Hlavní činnosti*“ mohou být chápány jako klíčové operace nezbytné k dosažení cílů správce nebo zpracovatele.

„Hlavní činnosti“ by však neměly být interpretovány způsobem vydělujícím aktivitu, při níž zpracování dat tvoří nedílnou součást činnosti správce nebo zpracovatele. Například, hlavní činnost nemocnice je poskytovat zdravotní péči. Nemocnice však nemůže poskytovat zdravotní péči bezpečně a účinně bez zpracování zdravotních dat, jako jsou zdravotní záznamy o pacientovi. Zpracování těchto údajů by tedy mělo být považováno za jednu z hlavních činností a nemocnice proto musí jmenovat pověřence.

Jiným příkladem je soukromá bezpečnostní agentura vykonávající dohled v určitém počtu soukromých nákupních center a veřejných míst. Hlídkání je hlavní činností firmy, je ovšem neoddělitelně spjata se zpracováním osobních údajů. Tato agentura musí proto jmenovat pověřence.

Na druhé straně, všechny organizace provádějí určité činnosti, například vyplácení zaměstnanců nebo poskytování standardní podpory informační a komunikační techniky. Jde o činnosti nezbytně podporující hlavní činnost nebo podnikání organizace. I když jsou tyto aktivity nutné nebo důležité, jsou obvykle brány spíše jako pomocné funkce než hlavní činnost.

¹³ Článek 6, odst. 1, písm. e.

2.1.3 Rozsáhlé zpracování

Podle článku 37, odst. 1, písm. b, c musí být zpracování osobních údajů prováděno ve velkém rozsahu, aby to vyvolalo povinnost jmenovat pověřence. Obecné nařízení nedefinuje, v čem rozsáhlost spočívá, určitý návod poskytuje recitál 91.¹⁴

Není možné uvést přesné, pro všechny situace použitelné, číslo udávající množství zpracovávaných dat nebo počet dotčených jednotlivců. Není vyloučeno, že se během času vyvine standardní praxe, jak objektivně a kvantitativně vyjádřit výraz „rozsáhlý“ ve vztahu k určitým typům obvyklých činností zpracování. WP29 plánuje přispět k tomuto vývoji sdílením a uveřejňováním příkladů relevantních ukazatelů signalizujících nutnost jmenovat pověřence.

WP29 doporučuje vzít při určování rozsáhlosti zpracování v úvahu následující faktory:

- počet dotčených subjektů údajů – vyjádřený buď konkrétním číslem, nebo podílem na relevantní populaci,
- objem dat a/nebo rozsah různých datových položek,
- doba trvání nebo nepřetržitost zpracování,
- územní rozsah zpracování.

Příklady rozsáhlého zpracování:

- zpracování údajů o pacientech v rámci běžné činnosti nemocnice,
- zpracování cestovních dat jednotlivců používajících městskou hromadnou dopravu (např. sledování prostřednictvím čipové průkazky),
- zpracování údajů o aktuální zeměpisné poloze zákazníků mezinárodních řetězců rychlého občerstvení pro statistické účely zpracovatelem zaměřeným na tuto činnost,
- zpracování zákaznických dat v rámci běžné obchodní činnosti pojišťovny nebo banky,
- zpracování osobních údajů vyhledávačem pro potřeby behaviorální reklamy,
- zpracování dat (o obsahu, provozních, lokalizačních) poskytovatelem telefonních a internetových služeb.

Příklady zpracování, která nejsou rozsáhlá:

- zpracování údajů o pacientech jednotlivým lékařem,
- zpracování osobních údajů týkající se rozsudků v trestních věcech a trestných činů jednotlivým právníkem.

2.1.4 Pravidelné a systematické monitorování

Pojem pravidelného a systematického monitorování subjektů údajů není v Obecném nařízení definován, avšak koncept „monitorování chování subjektů údajů“ je zmíněn v recitálu 24¹⁵

¹⁴Jde především o citaci „rozsáhlé operace zpracování, jež mají sloužit ke zpracování značného množství osobních údajů na regionální, celostátní nebo nadnárodní úrovni, jež by mohly mít dopad na velký počet subjektů údajů a u nichž je pravděpodobné, že budou představovat vysoké riziko“. Recitál na druhé straně konkrétně stanoví, že „zpracování osobních údajů by nemělo být považováno za zpracování velkého rozsahu, pokud se jedná o zpracování osobních údajů pacientů nebo klientů jednotlivými lékaři, zdravotníky nebo právníky“. Je třeba si uvědomit, že příklady uvedené v recitálu představují krajní body na opačných koncích pomyslné stupnice (zpracování jednotlivým lékařem v protikladu k zpracování osobních údajů za celou zemi nebo Evropu) a mezi nimi leží velká šedá zóna. Také je třeba mít na paměti, že tento recitál se týká posouzení vlivu na ochranu osobních údajů. Některé prvky mohou tedy být specifické v tomto kontextu a nemusí nutně platit stejným způsobem pro jmenování pověřenců.

a jasně zahrnuje všechny formy sledování a profilování na internetu, i pro účely behaviorální reklamy.

Pojem sledování není však omezen pouze na prostředí online, přičemž sledování na internetu by mělo být bráno jen jako jeden z příkladů monitorování chování subjektů údajů.¹⁶

WP29 vykládá slovo „pravidelný“ kombinací jedné nebo více následujících charakteristik:

- průběžný nebo v pravidelných intervalech a po určitou dobu se opakující,
- stále se opakující nebo opakovaný ve stanoveném čase,
- neustále nebo pravidelně se vyskytující.

WP29 vykládá slovo „systematický“ kombinací jedné nebo více následujících charakteristik:

- vyskytující se podle určitého systému,
- přednastavený, organizovaný nebo metodický,
- uskutečňující se jako součást obecného plánu pro sběr dat,
- vykonávaný jako součást strategie.

Příklady: provozování telekomunikační sítě; poskytování telekomunikačních služeb; cílení internetové reklamy pomocí emailu, profilování a bodování (skórování) pro účely posouzení rizik (např. pro účely hodnocení úvěrového rizika, stanovení výše pojistného, předcházení podvodům, odhalování praní peněz); sledování polohy, například u mobilních aplikací; věrnostní programy; behaviorální reklama; sledování zdravého životního stylu, tělesné kondice a zdravotních dat pomocí na těle nositelných zařízení; kamerové systémy; propojená zařízení, např. chytré měřiče, chytrá auta, inteligentní domy atd.

2.1.5 Zvláštní kategorie údajů a údaje týkající se rozsudků v trestních věcech a trestných činů

Článek 37, odst. 1, písm. c) se vztahuje na zpracování zvláštních kategorií údajů podle článku 9 a osobních údajů týkajících se rozsudků v trestních věcech a trestných činů podle článku 10. Ačkoliv je v ustanovení užitá spojka „a“, není důvod, aby tato dvě kritéria byla aplikována zároveň. Text by proto měl být chápán, jako kdyby v něm stálo „nebo“.

2.2. Pověřenec zpracovatele

Článek 37 platí pro správce¹⁷ i zpracovatele¹⁸, pokud jde o jmenování pověřence. V některých případech může pověřence ustanovit jen správce nebo jen zpracovatel, podle toho, kdo z nich splňuje kritéria povinného jmenování. V jiných případech musí pověřence jmenovat správce i zpracovatel (oba by pak měli vzájemně spolupracovat).

Je důležité vyzdvihnout, že i pokud správce splňuje kritéria povinného jmenování, jeho zpracovatel nemusí nutně pověřence jmenovat. Může to však být dobrou praxí.

¹⁵ „Aby se určilo, zda může být činnost zpracování považována za monitorování chování subjektů údajů, mělo by být zjištěno, zda jsou fyzické osoby sledovány na internetu, včetně případného následného použití technik zpracování osobních údajů, které spočívají v profilování fyzické osoby, zejména za účelem přijetí rozhodnutí, která se jí týkají, nebo za účelem analýzy či odhadu jejích osobních preferencí, postojů a chování.“

¹⁶ Recitál 24 se zaměřuje na extraterritoriální uplatnění Obecného nařízení. Navíc je zde rozdíl mezi formulací „monitorování jejich chování“ (článek 3, odst. 2, písm. b) a „pravidelné a systematické monitorování subjektů údajů“ (článek 37, odst. 1, písm. b), který by mohl vést k domněnce, že jde o dva odlišné pojmy.

¹⁷ Správce je definován v článku 4, odst. 7 jako osoba nebo orgán, který určuje účely a prostředky zpracování.

¹⁸ Zpracovatel je definován v článku 4, odst. 8 jako osoba nebo orgán, který zpracovává osobní údaje pro správce.

Příklady:

- Malý rodinný podnik prodávající domácí spotřebiče v jediném městě využívá služeb zpracovatele, jehož hlavní činností je analýza webových stránek a pomoc s cílenou reklamou a marketingem. Činnost rodinného podniku ani jeho zákazníci nezavdávají důvod k rozsáhlému zpracování dat vzhledem k jejich malému počtu a poměrně omezeným aktivitám. Zato zpracovatel, máje dohromady mnoho takových klientů jako zmíněná malá firma, rozsáhlé zpracování provádí. Musí tedy jmenovat pověřence podle článku 37, odst. 1, písm. b). Naproti tomu tento rodinný podnik povinnosti jmenovat pověřence nepodléhá.
- Středně velký výrobce obkladaček zajišťuje ochranu zdraví zaměstnanců smluvně přes externí firmu, která má velký počet podobných klientů. Tato firma (zpracovatel) musí jmenovat pověřence podle článku 37, odst. 1, písm. c) za předpokladu, že se jedná o rozsáhlé zpracování. Výrobce však povinnosti jmenovat pověřence nutně nepodléhá.

WP29 doporučuje, aby, v rámci dobré praxe, pověřenec jmenovaný zpracovatelem rovněž dohlížel nad činnostmi, které zpracovatelská organizace vykonává pro sebe jako správce. (např. personalistika, IT, logistika)

2.3. Snadno dosažitelný z každého podniku

Článek 37, odst. 2 dovoluje skupině podniků jmenovat jediného pověřence, pokud bude „snadno dosažitelný z každého podniku“. Pojem dosažitelnosti se vztahuje k úkolům pověřence jako kontaktního bodu pro subjekty údajů¹⁹, orgány dozoru²⁰, ale také uvnitř organizace, vzhledem k tomu, že jedním z úkolů pověřence je „poskytování informací a poradenství správcům nebo zpracovatelům a zaměstnancům, kteří provádějí zpracování, o jejich povinnostech podle tohoto nařízení“.²¹

K zajištění dostupnosti pověřence, ať interního nebo externího, je důležité, aby byly k dispozici jeho kontaktní údaje v souladu s požadavky Obecného nařízení.²²

Pověřenec musí být schopen účinně komunikovat se subjekty údajů²³ a spolupracovat²⁴ s příslušným dozorovým úřadem. Také to znamená, že komunikovat se musí v jazyce nebo jazycích užívaných dotčenými orgány dozoru a subjektem údajů.

Podle článku 37, odst. 3 může jediný pověřenec být jmenován pro několik orgánů veřejné moci či veřejných subjektů při zohlednění jejich organizační struktury a velikosti. Totéž platí pro zdroje a komunikaci. V odpovědnosti pověřence jsou rozmanité úkoly, proto musí správce zajistit, aby je jediný pověřenec zvládl plnit efektivně i přesto, že má odpovědnost za několik orgánů veřejné moci nebo veřejných subjektů.

Osobní dostupnost pověřence (fyzická ve stejných prostorách jako zaměstnanci, po horké lince nebo jiným zabezpečeným komunikačním prostředkem) je nezbytná, aby měl subjekt údajů jistotu, že ho dokáže kontaktovat. Pověřenec je při výkonu svých úkolů vázán tajemstvím nebo důvěrností v souladu s právem Unie nebo členských států (článek 38, odst.

¹⁹ Článek 38, odst. 4: „Subjekty údajů se mohou obracet na pověřence pro ochranu osobních údajů ve všech záležitostech souvisejících se zpracováním jejich osobních údajů a výkonem jejich práv podle tohoto nařízení“.

²⁰ Článek 39, odst. 1, písm. e): působí jako „kontaktní místo pro dozorový úřad v záležitostech týkajících se zpracování, včetně předchozí konzultace podle článku 36, a případně vedení konzultací v jakékoli jiné věci“.

²¹ Článek 39, odst. 1, písm. a).

²² Viz také oddíl 2.5. níže.

²³ Článek 12, odst. 1: „Správce přijme vhodná opatření, aby poskytl subjektu údajů stručným, transparentním, srozumitelným a snadno přístupným způsobem za použití jasných a jednoduchých jazykových prostředků veškeré informace uvedené v článcích 13 a 14 a učinil veškerá sdělení podle článků 15 až 22 a 34 o zpracování, zejména pokud se jedná o informace určené konkrétně dítěti.“

²⁴ Článek 39, odst. 1, písm. d): „spolupráce s dozorovým úřadem“

5). Povinnost tajemství/důvěrnosti pověřenci nebrání, aby kontaktoval a požádal o radu orgán dozoru.

2.4. Odborné znalosti a schopnosti pověřence

Článek 37, odst. 5 stanoví, že pověřenec „*musí být jmenován na základě svých profesních kvalit, zejména na základě svých odborných znalostí práva a praxe v oblasti ochrany osobních údajů a své schopnosti plnit úkoly stanovené v článku 39*“. Recitál 97 říká, že potřebná úroveň odborných znalostí by měla být určena podle prováděných operací zpracování a podle ochrany požadované pro zpracovávané osobní údaje.

- **Úroveň odborných znalostí**

Požadovaná úroveň odborných znalostí není přesně definována, musí však být úměrná citlivosti, složitosti a množství dat, které organizace zpracovává. Například tam, kde činnost zpracování dat je obzvláště složitá, nebo zahrnuje velké množství dat, bude zřejmě pověřenec potřebovat vyšší úroveň znalostí a větší podporu. Je také rozdíl, zda organizace předává osobní údaje mimo Evropskou unii systematicky nebo příležitostně. Pověřenec by tedy měl být vybrán pečlivě, s náležitým zvážením specifických otázek ochrany dat, které organizace řeší.

- **Profesní kvality**

Ačkoliv článek 37, odst. 5 neupřesňuje, jaké profesní kvality by při jmenování pověřence měly být zváženy, podstatné by měly být vědomosti z oblasti národní a evropské legislativy a praxe v oboru ochrany osobních údajů a důkladná znalost Obecného nařízení. Prospěšné by bylo, kdyby dozorové úřady propagovaly náležité a pravidelné školení pověřenců.

Užitečná je znalost oboru podnikání a chodu organizace, která je správcem. Pověřenec by také měl mít dostatečnou znalost prováděných operací zpracování, stejně jako informačních systémů, bezpečnosti dat a správcových potřeb v oblasti ochrany osobních údajů.

V případě orgánu veřejné moci nebo veřejného subjektu by pověřenec měl dobře znát také administrativní pravidla a postupy dané organizace.

- **Schopnost plnit úkoly**

Schopnost plnit úkoly přináležející pověřenci by měla být vykládána jednak ve vztahu k jeho osobním kvalitám a znalostem, ale také s ohledem na jeho postavení v organizaci. Osobní kvality by měly zahrnovat například integritu a vysokou úroveň profesionální etiky. Pověřencův prvotní zájem by měl být soulad s Obecným nařízením. Pověřenec hraje klíčovou roli při rozvoji kultury ochrany dat uvnitř organizace a pomáhá zavádět základní prvky Obecného nařízení, jako jsou zásady zpracování dat²⁵, práva subjektu údajů²⁶, záměrná a standardní ochrana osobních údajů²⁷, záznamy o činnostech zpracování²⁸, zabezpečení zpracování²⁹ a ohlašování a oznamování případů porušení zabezpečení ochrany osobních údajů³⁰.

²⁵ Kapitola II.

²⁶ Kapitola III.

²⁷ Článek 25.

²⁸ Článek 30.

²⁹ Článek 32.

³⁰ Články 33 a 34.

- **Pověřenec na smlouvu o poskytování služeb**

Funkci pověřence je možné vykonávat na základě smlouvy o poskytování služeb uzavřené mezi jednotlivcem nebo externí organizací (jinou, než organizace správce nebo zpracovatele). V posledně jmenovaném případě je důležité, aby každý pracovník organizace vykonávající funkci pověřence splňoval všechny příslušné požadavky Oddílu 4 Obecného nařízení (například je nutné, aby nikdo nebyl ve střetu zájmů). Stejně tak je důležité, aby každý takový pracovník byl chráněn ustanoveními Obecného nařízení (například smlouva o poskytování služeb nemá být nespravedlivě vypovězena v důsledku činnosti pověřence a také žádný pracovník organizace provádějící úkoly pověřence nemá být nespravedlivě propuštěn). Je také možné kombinovat individuální schopnosti a silné stránky, takže více pracovníků pracujících jako tým může účinněji poskytovat služby svým klientům.

V zájmu právní průhlednosti a dobré organizace se doporučuje jasně rozdělit úkoly v pověřencově týmu a určit jednoho pracovníka jako hlavní kontakt a osobu „pověřenou“ péčí o zákazníka. Obecně řečeno, užitečné by bylo vymezit tyto body ve smlouvě o poskytování služeb.

2.5. Zveřejňování a sdělování kontaktních údajů pověřence

Článek 37, odst. 7 Obecného nařízení požaduje, aby správce nebo zpracovatel:

- zveřejnil kontaktní údaje pověřence,
- sdělil kontaktní údaje příslušnému dozorovému úřadu.

Tyto požadavky mají zajistit, aby subjekty údajů (uvnitř i mimo organizaci) a dozorové úřady mohly snadno, přímo a důvěrně kontaktovat pověřence, aniž by se museli obracet na jiné složky organizace.

Kontaktní údaje pověřence by měly obsahovat informaci umožňující subjektům údajů a dozorovým úřadům jednoduchým způsobem ho zastihnout (poštovní adresa, vyhrazené telefonní číslo, vyhrazená emailová adresa). Pro komunikaci s veřejností lze, v odpovídajících případech, poskytnout další způsoby komunikace, například vyhrazenou horkou linku nebo zvláštní kontaktní formulář určený pověřenci na webu organizace.

Článek 37, odst. 7 nevyžaduje uvádět mezi kontaktními údaji jméno pověřence. I když v rámci dobré praxe by to bylo vhodné, je na rozhodnutí správce a pověřence, zda je to nezbytné nebo účelné za daných okolností.³¹

WP29 doporučuje, aby organizace, v rámci dobré praxe, sdělily dozorovému úřadu a zaměstnancům jméno a kontaktní údaje pověřence. Jméno a kontaktní údaje pověřence mohou například být interně oznámeny na intranetu organizace, v interním telefonním seznamu a v organigramu.

3. Postavení pověřence

3.1. Zapojení pověřence do veškerých záležitostí souvisejících s ochranou osobních údajů

Článek 38 Obecného nařízení stanoví, že správce a zpracovatel zajistí, aby pověřenec „*byl náležitě a včas zapojen do veškerých záležitostí souvisejících s ochranou osobních údajů*“.

³¹ Stojí za zmínku, že článek 33, odst. 3, písm. b), popisující informace, které musí být poskytnuty dozorovému úřadu a subjektům údajů v případě porušení zabezpečení osobních údajů, výslovně vyžaduje, na rozdíl od článku 37, odst. 7, sdělit také jméno (a ne pouze kontaktní údaje) pověřence.

Je zásadní, aby pověřenec byl zapojen co možná nejdříve do všech záležitostí týkajících se ochrany osobních údajů. V souvislosti s posouzením vlivu na ochranu osobních údajů hovoří Obecné nařízení výslovně o včasném zapojení pověřence a stanovuje, aby si správce vyžádal posudek pověřence, když provádí posouzení vlivu na ochranu osobních údajů.³² Informování pověřence a konzultace s ním hned na začátku procesu usnadní dosažení shody s Obecným nařízením, zajistí uplatnění přístupu podle zásady záměrné ochrany osobních údajů (Privacy by Design) a mělo by se tak stát standardním postupem v rámci řízení organizace. Důležité je, aby pověřenec byl brán jako diskusní partner uvnitř organizace a byl součástí příslušných pracovních skupin zabývajících se v organizaci zpracováním dat.

Z toho důvodu by organizace například měla zajistit, aby:

- pověřenec byl pravidelně zván na schůze vyššího a středního managementu,
- jeho přítomnost byla doporučena vždy tam, kde se dělají rozhodnutí s dopadem do ochrany osobních údajů. Pověřenec musí včas obdržet všechny podstatné informace, aby mohl poskytnout odpovídající radu,
- stanovisku pověřence byla vždy přiznána patřičná závažnost. Pro případ nesouhlasu doporučuje WP29, jako příklad dobré praxe, zadokumentovat důvody, proč pověřencova rada nebyla následována,
- případné porušení zabezpečení ochrany osobních údajů nebo jiné události byly s pověřencem bezodkladně konzultovány.

Správce nebo zpracovatel může, uzná-li za vhodné, vypracovat pro ochranu osobních údajů směrnice nebo programy stanovující, kdy je nutná konzultace s pověřencem.

3.2. Nezbytné zdroje

Článek 38, odst. 2 Obecného nařízení požaduje, aby organizace podporovaly pověřence „tím, že mu poskytují zdroje k plnění [těchto] úkolů, k přístupu k osobním údajům a operacím zpracování a k udržování jeho odborných znalostí“. Zvážit je potřeba hlavně tyto aspekty:

- aktivní podpora od vyššího vedení (na úrovni představenstva),
- dostatečný čas pro plnění povinností. To je především důležité v případech, kdy pověřenec je jmenován na částečný úvazek nebo tuto funkci vykonává zaměstnanec vedle jiných povinností. Protichůdné priority by mohly vést k zanedbávání povinností pověřence. Zcela zásadní je dostatek času věnovaný úkolům pověřence. Je dobrým zvykem stanovit pevný podíl času vyhrazený pro funkci pověřence, pokud není vykonávána na plný úvazek. Je rovněž dobrým zvykem stanovit čas potřebný k výkonu funkce, náležitou úroveň priority pověřencových povinností a sestavit plán práce pověřence (nebo organizace),
- odpovídající podpora z hlediska peněžních zdrojů, infrastruktury (prostory, vybavení, zařízení) a personálu, pokud je třeba,
- oficiální oznámení o jmenování pověřence všem zaměstnancům, aby bylo zajištěno, že jeho existence a funkce jsou v organizaci známy,
- nezbytný přístup do jiných útvarů v organizaci, např. personální, právní, IT, bezpečnost atd., aby měl pověřenec nezbytnou podporu a informace z těchto útvarů,
- průběžné školení. Pověřenec by měl dostávat příležitost udržovat své znalosti v souladu s rozvojem v oblasti ochrany dat. Cílem by mělo být neustálé zvyšování úrovně znalostí a měla by také být podporována účast pověřenců na školeních o ochraně dat a dalších formách profesního rozvoje jako fóra, semináře atp.,
- v závislosti na velikosti a struktuře organizace se může ukázat nezbytné sestavit celý tým (pověřenec a jeho personál). V takovém případě by vnitřní struktura týmu a úkoly a odpovědnosti jednotlivých členů měly být jasně stanoveny. Obdobně, pokud funkci

³² Článek 35, odst. 2.

pověřence vykonává externí poskytovatel, může skupina lidí pracujících pro tuto firmu efektivně vykonávat funkci pověřence jako tým, přičemž odpovědnost nese klientovi určená hlavní kontaktní osoba.

Obecně řečeno, čím složitější a/nebo citlivější jsou operace zpracování, tím více zdrojů musí být pověřenci dáno k dispozici. Tato funkce musí být účinným a dostatečným způsobem zabezpečena zdroji v poměru k prováděnému zpracování.

3.3. Pokyny a „jednání nezávislým způsobem“

Článek 38, odst. 3 upravuje některé základní záruky napomáhající zajistit, aby pověřenec byl schopen plnit úkoly s dostatečným stupněm samostatnosti v rámci organizace. Od správců a zpracovatelů se zejména vyžaduje zajistit, aby pověřenec „nedostával žádné pokyny týkající se výkonu [jeho] úkolů“. V recitálu 97 je uvedeno, že pověřenci „bez ohledu na to, zda se jedná o zaměstnance správce, by měli být schopni plnit své povinnosti a úkoly nezávislým způsobem“.

To znamená, že při plnění úkolů podle článku 39 nesmí pověřenci dostávat pokyny, jak jednat v dané oblasti, například jakého výsledku se má dosáhnout, jak prošetřovat stížnost nebo zda konzultovat dozorový úřad. Nesmí jim dále být nařizováno přijímat určité názory v záležitostech týkajících se ochrany dat, například konkrétní výklad práva.

Autonomie pověřenců však neznamená, že mají rozhodovací pravomoci přesahující rámec jejich úkolů podle článku 39.

Za dodržení souladu s právními předpisy pro ochranu osobních údajů zůstává odpovědný správce nebo zpracovatel a musí být schopen tento soulad doložit.³³ Pokud správce nebo zpracovatel učiní rozhodnutí neslučitelná s Obecným nařízením a s radou pověřence, měl by pověřenec dostat možnost své nesouhlasné stanovisko vysvětlit těm, kteří tato rozhodnutí dělají.

3.4. Propuštění nebo sankce při plnění úkolů pověřence

Článek 38, odst. 3 také stanoví, že pověřenec „není správcem nebo zpracovatelem propuštěn ani sankcionován v souvislosti s plněním svých úkolů“.

Tento požadavek také posiluje samostatné postavení pověřenců a napomáhá zajistit, aby jednali nezávisle a požívali dostatečnou ochranu při plnění svých úkolů v oblasti ochrany dat.

Tresty podle Obecného nařízení jsou zapovězeny, jen pokud jsou uloženy jako následek výkonu povinností pověřence. Například, pověřenec může být názoru, že konkrétní zpracování by mohlo mít za následek vysoké riziko a doporučí správci nebo zpracovateli vypracovat posouzení vlivu na ochranu osobních údajů, ovšem správce nebo zpracovatel nesouhlasí s pověřencovým posudkem. V takové situaci nemůže být pověřenec za své doporučení propuštěn.

Tresty mohou nabývat řady forem a mohou být přímé nebo nepřímé. Mohou kupříkladu spočívat v zablokování nebo odkladu povýšení, bránění v kariérním postupu či odmítnutí výhod, které jiní zaměstnanci požívají. Není nutné tyto tresty skutečně dokonat, pouhá jejich hrozba je dostatečná, pokud je užita k potrestání pověřence z důvodů souvisejících s jeho činností.

³³ Článek 5, odst. 2.

Podle běžné zásady řízení, a jak by se stalo i v případě jiných zaměstnanců nebo smluvních partnerů podléhajících národnímu obchodnímu nebo pracovnímu a trestnímu právu, mohl by pověřenec být legitimně propuštěn z důvodů jiných, než plnění svých úkolů jako pověřenec (například v případě krádeže, fyzického, psychického nebo sexuálního obtěžování nebo podobně silně nevhodného chování).

V této souvislosti by mělo být řečeno, že Obecné nařízení neupřesňuje, jak a kdy může být pověřenec propuštěn nebo nahrazen jinou osobou. Nicméně, čím stabilnější bude pověřencova smlouva a čím více záruk bude mít proti nespravedlivému propuštění, tím je pravděpodobnější, že bude jednat nezávislým způsobem. WP29 proto uvítá jakékoliv snahy v tomto směru ze strany organizací.

3.5. Střet zájmů

Článek 38, odst. 6 dovoluje pověřencům „*plnit i jiné úkoly a povinnosti*“. Od organizace to ovšem vyžaduje zabezpečit, aby „*žádné z těchto úkolů a povinností nevedly ke střetu zájmů*“.

Nepřítomnost konfliktu zájmů úzce souvisí s požadavkem nezávislého jednání. Byť pověřenci smějí mít i jiné funkce, mohou jim být svěřeny pouze úkoly a povinnosti, které nezakládají střet zájmů. Především z toho plyne, že pověřenec v organizaci nemůže zastávat pracovní místo, na kterém by stanovoval účely a prostředky zpracování osobních údajů. Vzhledem k organizační struktuře specifické pro každou organizaci, je potřeba tuto otázku řešit případ od případu.³⁴

V závislosti na činnostech, velikosti a struktuře organizace mohou jako příklady dobré praxe pro správce a zpracovatele být:

- určit pracovní místa neslučitelná s výkonem funkce pověřence,
- sestavit vnitřní pravidla k zamezení střetu zájmů,
- začlenit do pravidel obecnější vysvětlení střetu zájmů,
- prohlásit, že pověřenec není ve střetu zájmů ve vztahu ke své funkci pověřence jako způsob zvyšování povědomí o tomto požadavku,
- začlenit do vnitřních pravidel záruky a zajistit, aby oznámení volného místa pověřence nebo smlouvy o poskytování služeb bylo dostatečně přesné a podrobné, a tím se zamezilo střetu zájmů. V této souvislosti je dobré mít na paměti, že konflikty zájmů mohou nabývat různých forem podle toho, je-li nábor pověřence interní nebo externí.

4. Úkoly pověřence

4.1. Monitorování souladu s Obecným nařízením o ochraně osobních údajů

Článek 39, odst. 1, písm. b) svěřuje pověřencům, kromě jiných povinností, úlohu monitorovat soulad s Obecným nařízením. Recitál 97 dále ve vztahu k pověřencům upřesňuje, že „*měla by být správci nebo zpracovateli při monitorování toho, zda je zajištěn vnitřní soulad s tímto [Obecným] nařízením nápomocna osoba s odbornými znalostmi*“.

Pověřenec, v rámci svých povinností, může zejména:

³⁴ V konfliktním postavení mohou typicky být pozice ve vyšším managementu (výkonný ředitel, provozní ředitel, finanční ředitel, zdravotní ředitel, vedoucí marketingového oddělení, vedoucí personálního oddělení nebo vedoucí oddělení IT), ale i pozice na nižším stupni organizační struktury, pokud v takovém postavení dochází k rozhodování o účelech a prostředcích zpracování.

- shromažďovat informace za účelem zjišťování zpracovatelských činností,
- analyzovat a prověřovat právní soulad zpracovatelských činností,
- informovat, radit a vydávat doporučení správci nebo zpracovateli.

Monitorování souladu neznamena, že pověřenec je osobně odpovědný za případy nesouladu. Obecné nařízení jasně stanoví, že je to správce, a nikoliv pověřenec, kdo má povinnost, že „zavede vhodná technická a organizační opatření, aby zajistil a byl schopen doložit, že zpracování je prováděno v souladu s tímto [Obecným] nařízením“. (článek 24, odst. 1). Soulad s předpisy o ochraně dat je podniková odpovědnost správce, ne pověřence.

4.2. Role pověřence při posuzování vlivu na ochranu osobních údajů

Podle článku 35, odst. 1 je povinností správce, nikoliv pověřence, provést, pokud je nutné, posouzení vlivu na ochranu osobních údajů (dále jen „posouzení vlivu“). Pověřenec však může sehrát velmi důležitou a užitečnou roli při pomoci správci. Vychází z principu záměrné ochrany osobních údajů, obsahuje článek 35, odst. 2 konkrétní požadavek, aby správce „si vyžádal posudek“ pověřence při provádění posouzení vlivu. Naopak článek 39, odst. 1, písm. c) zadává pověřenci úkol „poskytování poradenství na požádání, pokud jde o posouzení vlivu na ochranu osobních údajů a monitorování jeho uplatňování“.

WP29 doporučuje správčům, aby vyžadovali posudek pověřence mimo jiné k následujícím otázkám:³⁵

- zda je nebo není nutné provést posouzení vlivu,
- jakou metodiku při zpracování posouzení vlivu uplatnit,
- zda posouzení vlivu vypracovat vlastními silami nebo jeho zpracování zadat externě,
- jaká ochranná opatření (včetně technických a organizačních) uplatnit pro zmírnění rizik vůči právům a zájmům subjektů údajů,
- zda posouzení vlivu bylo zpracováno správně a zda jeho závěry (ať už vedou či ne k pokračování zpracovatelské operace a určují jaká ochranná opatření nutno uplatnit) jsou v souladu s Obecným nařízením.

Nesouhlasí-li správce s posudkem dodaným pověřencem, mělo by v dokumentaci posouzení vlivu být konkrétně odůvodněno, proč posudek nebyl vzat v úvahu.³⁶

WP29 dále doporučuje, aby správce jasně vymezil, například ve smlouvě s pověřencem, ale také v informaci pro zaměstnance i vedení (a pro další zainteresované strany, pokud existují), přesné úkoly pověřence a jejich rozsah, zejména s ohledem na provádění posouzení vlivu.

4.3. Přístup založený na posouzení rizik

Článek 39, odst. 2 říká, že správce „bere patřičný ohled na riziko spojené s operacemi zpracování a současně přihlíží k povaze, rozsahu, kontextu a účelům zpracování.“

Tento článek se odvolává na obecnou zásadu organizace práce a na zdravý rozum, tedy principy, které mohou být důležité v mnoha aspektech každodenní práce pověřence.

³⁵ Článek 39, odst. 1 zmiňuje úkoly pověřence a uvádí, že pověřenec má vykonávat „alespoň“ tyto úkoly. Nic proto nebrání správci, aby pověřenci přidělil i jiné úkoly, než ty, které jsou výslovně uvedeny v článku 39, odst. 1 nebo tyto úkoly upřesnil do většího detailu.

³⁶ Článek 24, odst. 1 stanoví, že „s přihlédnutím k povaze, rozsahu, kontextu a účelům zpracování i k různě pravděpodobným a různě závažným rizikům pro práva a svobody fyzických osob zavede správce vhodná technická a organizační opatření, aby zajistil a byl schopen doložit, že zpracování je prováděno v souladu s tímto nařízením. Tato opatření musí být podle potřeby revidována a aktualizována.“

V podstatě od pověřenců vyžaduje přiřazovat priority svým činnostem a zaměřit úsilí na záležitosti představující vyšší riziko pro ochranu osobních údajů. To neznamená, že by měli zanedbávat monitorování souladu u operací zpracování, u kterých je srovnatelně menší riziko, pouze upozorňuje, že prvotně by se měli zaměřovat na oblasti s vyšším rizikem.

Tento výběrový a pragmatický přístup by měl pověřencům pomoci při poskytování rad správci, jakou metodiku použít při provádění posouzení vlivu, které oblasti by měly být předmětem vnitřního nebo externího auditu, jaká interní školení poskytnout zaměstnancům nebo členům vedení zodpovědným za zpracovatelské činnosti a kterým operacím zpracování věnovat více času a zdrojů.

4.4. Role pověřence při vedení záznamů

Článek 30, odst. 1 a 2 stanoví, že správce nebo zpracovatel, nikoliv pověřenec, „vede záznamy o činnostech zpracování, za něž zodpovídá“ nebo „vede záznamy o všech kategoriích činností prováděných pro správce“.

Pověřenci ve své praxi často vytváří přehledy a vedou registr operací zpracování na základě informací od různých oddělení jejich organizace, zodpovědných za zpracování osobních údajů. Tato praxe se ustálila podle mnoha současných národních zákonů a podle pravidel ochrany dat, kterými se řídí instituce a subjekty EU.³⁷

Článek 39, odst. 1 obsahuje výčet úkolů pověřence v minimálně požadovaném rozsahu. Nic tedy nebrání správci nebo zpracovateli, aby pověřence zaúkolovali vedením záznamů o činnostech zpracování, za něž odpovídají. Takové záznamy by měly být považovány za jeden z nástrojů umožňující pověřenci plnit úkoly spočívající v monitorování souladu a informování a poskytování poradenství správci nebo zpracovateli.

Záznamy vedené podle článku 30 by také měly být brány jako nástroj umožňující správci nebo dozorovému úřadu získat na vyžádání přehled všech činností zpracování osobních údajů v organizaci prováděných. Jsou tedy předpokladem dosažení právního souladu a jako takové i účinným opatřením směřem k odpovědnosti.

³⁷ Článek 24, odst. 1, písm. d, Nařízení (ES) 45/2001.